

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historia Missionis Anglicanæ Societatis Iesv

More, Henry

Avdomari, 1660

n. 36.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38320

1602. Ie, an credibile, an fieri omnino potuerit, vt aut ego tantum me puero crederem, aut quibus in quo iudicij quidpiam inesset id de se fateri vltro vellet ex quo tam magnum sibi periculum crearetur. At quos Iupiter perdere vult (ait alter) demeritat: senex quidem sum fateor, at non delirus. Producitur tum rursus in medium scriptum, quod dixi, illudque interpretabantur Ordinum à me susceptorum esse luculentum testimonium. Inscriptio erat. Admodum Reuerendo Domino Rodulpho Moello &c. Ac deinde *Facultates concessæ* &c. Hanc inscriptionem ego illis prælegi & docui non esse testimonium de ordine accepto, sed de iurisdictione collata iuueni cuidam eius nominis; quo de nomine nullus me vñquam appellauit; atque adeo etiam si esset de ordine testimonium, in me non posset conuenire, qui *Ioannes* vbiq; & ab omnibus vocor. Itaque cum nihil ex omnibus probaretur; post breuem vtriusque urbanitatis demonstrationem discessum est. Et videri potuit hac discussâ tempestate naus portum attigisse; sed æstuans ira Chiliarcha nouam remoram iniecit cum diceret scripsisse se de me ad Parlamentum; responsum igitur expectandum esse nisi in offensionem incurere vellent; neque legitime laboratum est vt confestim mitterer Londinum; In arenam detenderant lucrum & malitia de mea pelle certantes, Chiliarcha vt me perderet, Præfectus vt me retineret. Erat id plurium iudicio prælagium perpetui carceris. Neque eadem fuit quæ prius urbanitas, nunquam relinquebar solus, ad omnes rimas portæ excubabat suspicio; ipsum Præfectum hęcio quis metus incefferat, vt neq; captiuitatis meæ locijs integrum esset ad me accedere. Quidam etiam nocte mediâ irumpunt duodecim armati, lectum, vestes, armarium, caminum, omnia scrutantur; nimirum cum voluntas non desset me perden- di, argumenta quærebant in pernicem. Post quæ elapsi sunt menses aliquot ferentiores, neque memini singulare quidquam contigisse præter molestantiam arctissimæ custodiæ.

XXXVI. Successere deinde Iudicia Prouincialia ad lites terminandas, ad reos plectendos aut absoluendos innocentes: At quo Iudice non alio quam illo ipso Chiliarcha qui mihi fuerat infestissimus. Erat vir honestus (quem Clericum Pacis nominant) hic spem libertatis faciebat si libellum supplicem in curia offerre vellem; quoniam hæcenus, per omnem quæ facta fuerat inquisitionem, allatum nihil fuerat quo probarer Sacerdos, sed neque afferri posse videbatur. At mihi tanè non probabantur pleræque circumstantia: Is enim qui non ita pridem puerum mendacem subornauerat, facile inuenisset testem iuratum qui causam totam euerteret: Amici tamen consilio obsecutus, libellum scripsi rudi calamo, cui ille formam adderet; Ex quo tempore subiit animum cogitatio & quasi prælagium mortis imminens, ad quam certè non exhorui, sed iui obuiam tanto cum iubilo & exultatione vt nunquam Deum sim expertus præsentiorum. Imaginabar horam iam adesse; meditabar quibus verbis populū essem allocuturus; quam essem mortis causam demonstraturus; quibus modis expressurus exundantem animi lætitiā, occultamque fidei, spei, & caritatis vim, qua impellebar ad publicè declarandum;

dum, nullam esse posse extra Romano-Catholicam Ecclesiam salutis æternæ spem. Statueram denique auditâ mortis sententiâ Deo laudes & gratias referre consueto Ecclesiæ carmine; Te Deum laudamus, & continuis precibus, ardentibusque votis flagitare executionem. Sed miser ego & peccator hanc gratiam non fueram promeritus. Sex dies tenuere Iudicia, neque de me vel minima facta est mentio. Is qui de libello supplicii iusserat, non existimauit tandem rem committendam discrimini, cum vidisset quendam pauperulum carceri ante oculos addictum, ea tantum de causa quod apud se Crucem habuisset & Rosarium. Sopitâ igitur ad tempus vel fatigatâ aduersariorum malitiâ, quies aliqua data est ab huiusmodi molestis inquisitionibus & turbulentis incursionibus. Lutandum deinceps cum morbo fuit, eoque tam pertinaci ut exhaustis viribus nè pedem mouere, nec tantillum stare potuerim; Medicus in loco nullus; Pharmacopola Cestrensis arte sua me fermè perdidit. Præfectus iterum occurrit destituto; rogat Commissarios uti per eos liceat ut mihi famulus assignetur ad obsequium; & obigit, Deo volente, non vir bonus tantum sed valde commodus, sub quo utcumque conualui; additumque pro colophone Breuiarium & sacra supplex; quâ cum per biennium & menses aliquot caruissem, sicut id auxerat captiuitatis acerbiter, ita cœpia facta cumulauit solatium. Sub hoc autem tempus in ea ciuitate cœpit grassari pestis: Præfecti vxor grauida vehementer vrgebat discessum; Captiui multi vel procurato lytro, vel datâ cautione sibi consuluerant: cum quæreret Præfectus quid de me faciendum censerent; Amandandum aiebant in reorum publicum ergastulum: Hinc comploratio famuli & beneuolotum. At ego, hoccine, vos adeò torquet? Mœa sanè in hac causâ nihil interest utrum in carcere, an in Cruce moriar: Arbitror ipsam mortis sententiam futuram non fuisse tam grauem, non poteram tamen vultum non lerenum præferre, quando animum sentiebam in Dei infinita benignitate constantem; & ad quauis paratum: Placuitque Deo ut non staret decretum: obtinuit Præfectus ut secum rusticarer: fuit quidem iter incommodum, sed citò restituit me amantitas loci, & fluminis celeberrimi gratum murmur quod limen domus alluebat. In omnem præterea partem liberâ mihi erat excursio; & valdè fructuosa; nam cum in vicinia frequentes habitarent Catholici; quibus Sacramentorum percipiendorum copia non fuisset à triennio, præsto illis fui, & ingentem populi sub graui iugo sititi abundè expleui. Beneuolentiæ verò huic Præfecti non expectatæ adiuncta est altera, ut ipsius humanitate & beneficio cautione data comparendi; si vocarer, maximam partem recuperauerim pristinæ libertatis: nam domi cuiusdam viri nobilis habito qui se vadem obtulit, & hospitem; neque malè mihi apud illum est; nam frequentissimè excurro ad proxi-

1602. mum iuuandum, literis & sigillo Præfecti munitus & ab insidijs malignantium tutus; faxit Deus vt ex omnibus proficiam ad vitam æternam nam hæc in hac ætate diuturna esse non potest: Habet Reuerentia Vestra captiuitatis meæ historiam quam optabat, me autem quantus sum ad obsequium: si verò *inspiens factus sum*, dicam cum Apostolo, *vos coëgistis*. Vale. Inciderat in manus Parlamentariorum anno huius sæculi quadragesimo tertio, durauit captiuitas ad annum quadragesimum octauum; quando visum est Deo animam sanctam ex his angustijs morte communi liberare, vt licet non Martyrum laureâ gloriosus, *fulgeat tamen sicut stella in perpetuas æternitates*, quoniam indefessè *ad iustitiam erudierat multos*.

Laurentius VVotthingtonus.

XXXIII. Laurentius huius Frater eodem fere tempore admissus in Hispania, Tyrocinij annis peractis bis Philolophos explicuit, Cordubæ, & Hispali. Missus deinde in Angliam anno huius sæculi duodecimo, & cum liber esset & cum clausus carcere fructum fecit non pænitentium. Ex carcere VWestmonasteriensi (quam Portam domus vocant) hæc Romam ad *Thomam Odoënum* demortuo *Personio* Præfectum missionis perscribit.

Eius literæ ex carcere.

Magnifice Domine. Sat scio Dõminationi vestræ pergratum fore de rebus nostris fieri certiolem: Hæc igitur scribo vt quæ mihi Socioque meo Domino *Francisco Young* intra anni huius ambitum hoc in carcere contingere breuiter recenscam. Comprehenus superiori anno & hic inclusus ante omnia adieci animum ad quinque Catholicos Laicos subleuandos, qui ob repudiatum fidelitatis (vt vocant) iuramentum in ima huius ergastuli parte iacentes permagnis animi corporisque angustijs premebantur; Assiduis enim & inconditis clamoribus facinorolorum hominum vnâ vincetorum conuicijscque à precandi studio (quod maximum est miseriarum leuamen) atque à Sacramentorum subsidijs arcebantur (quorum diuinam & perquam salutarem opem hisce calamitosi temporibus omnes perlentiscimus) Victus, vestitusque necessarij graui penuria laborabant, atque tantopere loci sordibus ac pædore molestabantur vt vix daretur somnum capere. His animi corporisque incommodis vt ex charitate subuenirem, egi cum Custode de transferendis ad meum cubiculum quod sat magnum mihi obtigerat; In hoc tamen non venere Custos & eius coniux, pecuniarum auidissima, nisi ingenti pæcta pecunia quadringentorum circiter scutorum; quam pecuniam partim mutuo, partim mendicato corrogauit, vt ante hyemem, prout optabam haberent illi commodius. Locum carceris mihi attributum in duas partes diuisum adaptavi sacris prophaniisque vsibus; hinc Altari Beatæ Virgini immaculatè conceptæ, illinc lectis quatuor ad quietem collocaatis: Horum autem contubernali-
lium